

inblicken

PERSONALTIDNING FÖR TELUBGRUPPEN • NUMMER 11 • 1994

**Ett lyft för PC Center.
Telubs och Marlènes
samarbete med Landstinget
har fördjupats.**

**VEXA VÄXER INTE MYCKET MER • RÖKFRITT PÅ JOBBET •
ÖB FRÅGAR: "BEHÖVER VI ETT FÖRSVAR?" • INSÄNDARE
FRÅGAR: "VAR TOG JÄMSTÄLLDHETSPLANEN VÄGEN?" •**

Telubs senaste nyförvärv – Vexa Svenska AB Ska inte växa mycket mer men ändå utvecklas

Plötsligt ringer det högt och ljudligt i en klocka. Samtliga på kontoret hör det och Mikael ler belåtet.

– Nu tog vi en order.

Det lilla företagets informationsbehov är lätt att tillfredsställa och avancerad teknik är inte alltid det bästa.

– Det gäller att anpassa tekniken efter behoven. Det ligger också i vår affärsidé, säger Mikael Lundberg, VD på Vexa Svenska AB.

■ Telubs senaste nyförvärv är ett företag som vuxit till sig ordentligt under de få år det funnits. Men för att kunna fortsätta utveckla företaget ville man ingå i en större grupp.

Telub och Dotcom tedde sig lockande.

– Jag är övertygad om att vi kommer att utvecklas positivt inom Telubgruppen, säger Mikael Lundberg, VD för bolaget och en av de förra ägarna. Såväl Telub som Dotcom kan bidra till vår utveckling. Dessutom är våra produkter bra komplement till Dotcoms.

– Och Dotcom, som i viss mån har varit konkurrent till oss men också kund, har en för oss mycket attraktiv serviceorganisation.

– Vi är duktiga på att sälja, dels genom en egen säljorganisation och dels genom återförsäljare, men vår svaghet är att vi inte kan åta oss fullgod service och fortsatt omhändertagande efter leverans av produkten på ett sätt som vi skulle önska. Men nu när vi är i Telubgruppen och står Dotcom nära ska det bli annorlunda.

Hur och varför bildades Vexa? Den avmonopoliserade växelmarknaden gjorde det möjligt att bilda bolag för att sälja telefonväxlar.

Lars Ernstson startade Vexa Svenska AB 1989 och blev då återförsäljare för Philips små växlar. Så småningom utökades sortimentet till lite större Philipsväxlar.

Växte snabbt

Antalet ägare utökades också. Mikael Lundberg och Peter Olsson kom in i bilden 1991. Idag är ett 25-tal anställda i bolaget. Säljare, tekniker, ekonomer, projektledare och ledning sitter på Smidesvägen i Solna. Lars Ernstson har flyttat till Malmö och håller på att bygga upp ett försäljningskontor där.

De gamla ägarna utgör även i fortsättningen ledningen i företaget och tillsammans med Ola Norberg, VD för Dotcom, kommer de att vara delaktiga i utvecklingen av Telubs affärsenhet Data- och Telekomunikationsystem.

– Var kommer namnet Vexa Svenska ifrån?

– Det är ett fantasinamn helt enkelt, förklarar Mikael, men man kan ju associera till växlar och växa. 'Svenska' var vi av Patent- och registreringsverket tvungna att lägga till för att inte förväxlas med

Mikael Lundberg

andra företag med liknande namn.

– Hur ska Vexa utvecklas de närmaste åren?

– Vi ska i huvudsak hålla oss till det produktsortiment vi har, dvs Philipsväxlar för anknötningar upp till 100 anknötningar, förklarar Mikael. Men vi ska öka vår marknadsandel kring storstäderna, satsa ännu mer på storkunderna, etablera ett säljkontor i Göteborg, finna fler effektiva och kvalificerade återförsäljare samt att på postorderbasis komma åt lågprismarknaden. Och detta kan bli fullt

möjligt tack vare den tillgång vi nu har till Dotcoms väl utbyggda serviceorganisation.

De nuvarande kunderna har Vexa bland småföretagarna, men viktiga kunder är också banker, kommunala förvaltningar och landsting.

– Landsting och kommuner är duktiga på och snabba att anamma alternativen till Telia, fortsätter Mikael.

– Hur har då återförsäljare och kunder uppfattat ägarbytet?

– Överlag positivt. De stora kunderna kan nu se på oss mera långsiktigt. Även Philips ser positivt på att vi nu ingår i Telubgruppen och Celsius-koncernen.

Det var nödvändigt

– Ser de anställda också positivt på förändringen? Frågan går till Christer Andersson.

– Vi inser nu att det ur vår synvinkel inte kan vara annat än positivt eftersom det ges större möjligheter till vidareutbildning och utveckling, säger Christer. Ja, vi ser flera fördelar, och jag inser att det var nödvändigt för Vexas fortsatta utveckling.

– Vi ser också med spänning fram emot vad Celsius fortsatta satsningar på informationsteknologiområdet kan komma att innebära, avslutar Mikael. ■

Vexas produkter

Philips IS 3000. Ett systemkoncept för 100 – 30.000 anknötningar med nätverksmöjligheter för företag och myndigheter med geografiskt spridd verksamhet. IS 3000 stöder europeiska teletstandard såsom ISDN, DECT m m.

Philips Sopho-S15/25/35. En digital företagsväxel för upp till 84 anknötningar med ISDN-gränssytor ut på anknötningarnivå, vilket möjliggör anslutning av standardiserade ISDN-produkter.

En växel som gör det möjligt att använda både tal och datafunktioner i samma system.

Philips Sopho-K. En växel för små och medelstora företag med upp till 24 anknötningar och som har funktioner och tjänster som t ex snabbtelefon, återuppringning, personsökning och konferens.

Tillbehör såsom talsvarssystem, telefonkösystem och s k röstlåda.

Ett försvar – mot vad?

ÖB:s fråga vid Celsius-konferens

En koncernkonferens har hållits för ett hundratal ledande chefer inom Celsius-företagen.

Gäst vid konferensen var överbefälhavaren Owe Wiktorin, som talade om hur det svenska försvaret anpassar sig till nya förutsättningar.

Han ställde också den retoriska frågan: Behöver vi ett försvar – och i så fall till skydd mot vad?

■ – Grundproblemet är inte det nuvarande säkerhetspolitiska läget, som inte i något avseende innebär något hot mot Sverige. Det är i stället situationen efter år 2004 som vi idag måste planera inför, både när det gäller förbands- och materieförsörjning eftersom effekterna av olika beslut har så långa ledtider. Och vem vet idag med någon säkerhet hur situationen ser ut flera år efter sekelskiftet? Det är den här problematiken som vi gemensamt måste föra upp till ytan i diskussioner

Owe Wiktorin, ÖB, har inför ett hundratal chefer inom Celsius-företagen talat bland annat om det svenska försvarets anpassning till nya förutsättningar.

ner med politiker och opinionsbildare, underströk Owe Wiktorin.

– Redan idag ser vi hur sedan lång tid latent motstånd mellan olika etniska grupper i Europa kommer upp till ytan. Kriget i det tidigare Jugoslavien är bara ett exempel – liknande konflikter kan med kort varsel explodera på många håll i Europa, också i vår närhet.

En annan oförutsägbar aktör är Ryssland. Utvecklingen i detta land är idag nästan omöjlig att förutse på lite längre sikt. Rysslandexperter drar paralleller med utvecklingen på 1920-talet. De ekonomiska förhållandena kombinerat med den nationella förödmjukelse många ryssar torde uppleva kan komma att utgöra grogrund för extrema politiska rörelser, menade han.

Informationsteknologi

utomordentligt viktigt för försvaret

ÖB redogjorde också för en snabba utvecklingen inom försvarsområdet.

– Idag, menade han, förs krig på helt annorlunda sätt än tidigare. Det är framförallt flyget och datoriseringen som radikalt ändrat förutsättningarna. Numera sker anfall mycket överraskande och mycket målinriktat.

Krigföringen blir "fragmenterad" och det är angriparen som själv väljer när, var och hur han ska slå till. För att kunna försvara sig krävs dels luftherravälde, dels starka dataresurser för övervakning, informationsinsamling, samband och ledning. Modern informationsteknologi är således utomordentligt viktigt för försvaret – och ett område där Sverige snart riskerar att släpa efter utvecklingen i vår omvärld.

Detta resonemang leder till bland annat följande slutsatser, avslutade ÖB:

– Kvalitet måste gå före kvantitet i prioriteringshänseende.

– Svensk försvarsindustri måste ses som en nationell tillgång.

– Vi måste alla sträva efter att skapa närmare samarbete mellan politiker, försvar och industri.

Ur Celsius Management

Fördjupat samarbete med Landstinget

Telub och Landstinget Kronoberg fortsätter att utveckla sitt samarbete. För drygt ett år sedan tog Telub över drift och förvaltning av landstingets dataverksamhet.

Installation och driftsättning av nya datorer ingår nu också i uppdraget.

■ Drygt 200 datorer har installerats av PC Center under ledning av Marlène Johnsson. Och fler datorer ska det bli. Totalt ska de installera i år cirka 300 i Kronobergs län på bland annat sjukhus, läkarstationer och ambulansstationer.

Det drygt ett år gamla avtalet mellan Telub och Landstinget Kronoberg omfattar bland annat drift, förvaltning och utveckling av landstingets datanät, drift och förvaltning av UNIX- och LM-servrar, användarstöd inklusive datajour, utbildning, teknikerådgivning och datasäkerhet.

Landstingets stora satsning på utveckling av datasystemen har inneburit inköp av en mängd datorer. Det föll sig naturligt att be Telub även svara för installation och driftsättning av de nyinköpta Dells Optiplex 486 SX2-datorerna.

Telub Teknics PC Center inom division Ledningssystem var för det här arbetet en lämplig samarbetspartner. Landstinget fick därmed också tillgång till resurser för programvarustöd och reparationer.

Det var naturligt att Marlène Johnsson, som på Telubs Datacenter arbetat med felavhjälpning åt landstinget, följde med till Telub Teknics PC Center för installationsarbetena, som även gäller skrivare.

Vilka reaktioner blir det då när en kvinna kommer kånkande på tunga datorer och står för installation och driftsättning?

– I huvudsak positiva reaktioner, säger Marlène. Kvinnorna är nöjda när jag kommer. De vågar ställa de "dumma" frågorna till mig. Men jag har intryck av att en del ibland vill testa mig. ■

Tillhör du de lönsamma sorterarna?

Det är lönsamt att jobba för en god miljö. Lönsamt på flera sätt.

Varje gång man på Växjökontoret slänger ett papper i rätt kartong vänder man en kostnad till en intäkt.

Det är alltså lönsamt att veckla upp och använda "återvinningskartongerna".

■ För några veckor sedan ställdes "återvinningskartonger" ut på alla arbetsplatser på Telub i Växjö.

Hur sköter vi oss då?

– Ganska bra, säger Sonny Bengtsson, som ansvarar för att ovanstående fungerar. Och vi tjänar dessutom pengar på vårt sorterade papper.

Tidigare hade Telub i Växjö en utgift på 40 000 kronor per år för att transportera bort 80 ton osorterat papper, som hamnade på den vanliga soptippen.

Med nyordningen hamnar transportkostnaden för innehållet i de vanliga papperskorgarna på ungefär 8.000 kronor per år. Och på returpapperet får vi en intäkt på cirka 27.000 kronor per år.

– Men detta förutsätter att vi alla hjälps åt att sortera och sedan slänger i rätt tunna, säger Sonny.

– Till exempel måste färgat papper slängas i kartongen eller tunna med blå symbol. Det får inte läggas i kartongen/tunnan med grön symbol som är för ofärgat papper. Färgat papper, tidningar, broschyrer och wellpapp ger nämligen ett betydligt lägre kilopris än vi får för ofärgat papper.

Miljön allra viktigast

Detta gör att vi kanske inte skall kopiera på färgat papper i så stor utsträckning som sker idag. Färgad text på vitt papper

ger förmodligen samma uppmärksamhetsvärde. Det färgade trycket på vitt papper kan tvättas bort från papperet.

Men vi är väl alla överens om att det allra viktigaste skälet till papperssorteringen är omvårdnaden om vår miljö. Returpapper sparar träd.

Telub i Växjö beräknas nu lämna ifrån sig 60 ton returpapper per år.

En annan effekt om vi sorterar papperet rätt är, att våra lokalvårdare slipper lyfta tunga säckar, som de vanliga papperskorgarna töms i, med tidningar, reklambroschyrer och annat papper. Säckarna blir betydligt lättare om de bara innehåller kuvert och annat lätt avfall.

Övriga orter?

Hur gör man då till exempel i Arboga och Östersund?

I Arboga sker en viss grovsortering av soporna och papperet tar kommunen hand om och eldar med. I Östersund har man sorterat i många år och har inte några transportkostnader men heller inga intäkter. ■

Försvarsmedia flyttar

Med anledning av att FMV behöver ytterligare lokaler i fastigheten på Östermalmsgatan 87 i Stockholm måste Försvarsmedia och Telub Inforum flytta på sig.

De nya lokalerna, som tas i besittning under december månad, finns på Löjtnantsgatan 21.

Arbetsgivaren ska svara för att en arbetstagare inte mot sin vilja utsätts för tobaksrök på sin arbetsplats.

Detta konstaterande finner vi i den nya tobakslagen.

Vad gör Telub för att följa lagen?

■ Bakgrunden till tobakslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1993 och skärptes den 1 juli 1994, är de ökade kunskaperna om allvarliga hälsorisker av tobaksrök även i miljön, s k passiv rökning. Rökning på arbetsplatsen är därmed inte främst en ordnings- eller trivselsfråga. Det handlar om en hälsorisk, och de anställda kan ställa berättigade krav på skydd.

Den nya lagen innebär dock inget totalförbud mot

rökning på arbetsplatser. Det finns möjlighet – men inte skyldighet – att tillåta rökning i särskilda rökrum, ja även i en-

"Det här är mitt rum. Det är väl min ensak om jag röker här"

Beslutet om rökfri arbetsmiljö gäller alla. Rök sprids via ventilationssystem och ut genom öppna dörrar.

"Kan man inte få röka i trapphusen?"

Trapphusen är oftast utrymningsvägar. Brandlarm kan utlösas med brandkårsutryckning som följd.

Fråga arbetskamraterna

Hur hanterar Telub lagen med rimlig hänsyn till rökande arbetskamrater.

Då det gäller Växjö har Rådet för orts- och miljöfrågor tagit beslut att från och med årsskiftet råder det generellt rökförbud inom Telubs samtliga anläggningar i Växjö. Detta gäller alltså även foajéer, trapphus, korridorer, toaletter, expeditioner och rum som tar emot besök.

Undantaget är i matsalarna, där rökavdelningar inrättas. Likaså kan undantag göras på en arbetsplats eller tjänsterum om "kringboende" arbetskamrater kan acceptera att någon röker på eget rum.

De rökare som inte kan röka på det

Rökfritt på jobbet

egna rummet ges möjlighet att gå till speciella rökrum med forcerad ventilation. Dessa finns på bottenplanet i byggnad 104 (vid rotationsgrinden) samt i foajén på Telub Futurum. Visar det sig att det behövs fler rökrum kommer det att ordnas.

Hjälp av Ergo Forum

De som nu passar på,

kanske genom att avge nyårslöfte, att sluta röka kan få aktiv hjälp till detta genom Ergo Forum.

Kommer då de nya reglerna att fungera smärtfritt direkt efter nyåret?

Ja, kanske. Det finns redan idag en stor medvetenhet om riskerna

med passiv rökning. Och nu har företagsledningen ett formellt ansvar för ett långsiktigt engagemang och att aktivt arbeta för en rökfri miljö.

De första tecknen på detta engagemang är det informationsmaterial som i dagarna delas ut till alla anställda på Telub i Växjö.

Hur har man löst rökfrågan på Telubs övriga verksamhetsorter?

På Solnakontoret är det rökförbud med undantag för rökrum, som finns på varje våningsplan. Dessutom får man

röka på sitt tjänsterum om man har införskaffat en s k luftrenare.

I Arboga är det också förbjudet i allmänna utrymmen.

Men det är tillåtet att röka på sitt rum och det finns en särskild matsal för rökare. Likaså är det tillåtet att röka i verkstäderna eftersom de har

så stora utrymmen och det anses därför inte vara besvärande där.

I Östersund har man rökförbud i allmänna utrymmen, men det är även där tillåtet att röka på sina rum. ■

"Det är förmynderi, storebrorsfasoner, förföljelse av rökare".

Om du röker är din privatsak men inte VAR du röker.

!! INSÄNDARE !!

Optiskt buller

■ Första gången jag hörde talas om optiskt buller var i ett TV-program från Lund för ett par år sedan, där David Ingvar kommenterade det nya slipsmodet. Dagens optiska buller är en produkt av datamänniskor, som inte kan låta en oanvänd PC vara svart utan ständigt ska visa en rörlig "pausbild" med allt från rusande stjärnor till svepande fyrkanter eller löpande texter.

Tydligt är man helt omedveten om att en rörelse alltid drar till sig blicken och därmed uppmärksamheten.

När Du besöker ett rum med "pausbilden" påkopplad kommer din uppmärksamhet alltid att mer eller mindre starkt dras till bilden och Du distraheras i ditt lyssnande eller ditt argumenterande. Den som inte vill distraheras måste anstränga sig för att koppla bort störningen och den ansträngningen är i sig själv en störning.

Du kan jämföra med ett snöfall utanför fönstret som gärna drar till sig blicken. Eller jämför med vad som drar till sig blicken i en trafiksituation: Det som rör sig!

Den som vill ha en effektiv kommunikation med sina besökare bör alltså lära sig att plocka bort rörelserna i "pausbilden". För alla vill väl ha ut mesta möjliga av ett besök på rummet?

Inge

Det är dumt att röka, när det finns så mycket annat dumt man kan göra, som inte är så dumt.

Den gamla stallängan på Herrevadskloster i Skåne har inhyst allt från unghästar till modern kommunikationsutrustning i Flygvapnets tjänst. Dock inte samtidigt. Nu är det en plats för fredligare ändamål.

De lämnar klostret för världsligare boningar

Nedanfö den fagra Söderåsen i nordvästra Skåne på munkarnas gamla domäner har indelta soldater drillats, unghästar stått och stampat och piloter tränats.

Kvar är enbart flyget, och här drillas även de för flyget så viktiga flygtrafikledarna. Och drillningen sker i en moderniserad utbildningsanläggning.

■ På Herrevadskloster har åtskilliga krigare drillats. Men dessförinnan dvaldes munkar här, som efter allt för världsligt leverne fick flytta ut. En dansk godsägare flyttade in så småningom. När Skåne så

blev svenskt tog försvarsmakten över klostret och in flyttade indelta soldater. År 1926 kom flygvapnet hit. De historiska vingslagen är mycket påtagliga.

Mycket nära klostret ligger idag Ljungbyheds Krigsflygskola, som har sett många unga män få luft under vingarna.

Men ett flygplan, såväl militärt som civilt, går inte upp i luften utan en flygtrafikledare. Men han är inte till någon hjälp utan kommunikationshjälpmedel. Han är inte heller till någon hjälp utan rejäl utbildning.

Nu finns Flygvapnets flygtrafiktjänstskola med sin moderna utbildningsanläggning innanför Ljungbyheds Krigs-

flygskolas hank och stör. Men tidigare fanns skolan med sin simulatorutrustning inhyst i ett stall på Herrevadskloster.

Vad har då det gamla stallet och nya flygtrafiktjänstskolan gemensamt?

Telub Teknik, bland mycket annat.

Privat godsägare tar över

År 1985 genomförde Telub Teknik en omfattande modernisering av skolans teletekniska utrustning, som alltså då fanns i det gamla stallet på Herrevadskloster. Huvuddelen av utrustningen utvecklades och specialtillverkades av Telub Teknik, som också svarade för inredning, installation och driftsättning.

För en tid sedan var det så åter dags för klostret att känna på förändringens vind. Svenska staten flyttar ut och en privat godsägare tar över. Det gamla klostrets domäner ska nu bli tillgängliga för dem som vill konferera, bo, äta eller bara njuta av naturen.

Telub Teknik än en gång

Utbildningen för flygtrafikledarna har därför fått flytta till Krigsflygskolan, där den har fått en mycket modern och välutrustad skola. Och Telub Teknik har än en gång varit delaktig i framtagningen av den moderna tekniska utrustningen.

Datorerna spelar idag en ännu större

Bo Ahlström, Telub Teknik, går igenom med skolchefen Lennart Engström den nya och moderniserade utbildningsanläggningen för flygtrafikledarna.

I ett hus med något moderna arkitektur inryms nu Flygvapnets flygtrafiktjänstskola och finns inom Ljungbyheds Krigsflygskolas hank och stör. Telub Teknik har varit delaktig i arbetet med att ta fram den moderna kommunikationsutrustningen.

roll i utbildningen än de gjorde vid den förra moderniseringen. Men man har kunnat ta till vara en hel del utrustning från den gamla utbildningslokalen.

Såväl hårdvara som mjukvara har levererats av Comator Process AB i Helsingborg.

Utbildning ges till såväl blivande som redan aktiva flygtrafikledare. De ska nämligen när som helst kunna kallas in och ikläda sig rollen som trafikledare för det militära flyget.

Luftfartsverket svarar för all flygtrafikledningstjänst under fred. Men vid förhöjd beredskap och krig övergår ansvaret till flygvapnet som också ansvarar, tillsammans med Luftfartsverket, för planläggning och utbildning för krigsorganisationen.

Står verkligheten nära

För att göra utbildningen så lik verkligheten som möjligt har man i skolbyggnaden byggt upp ett kontrolltorn, där en flygplats visas på en duk med hjälp av stora diaprojektorer. Med flygplatsen, som är identisk lik någon av våra flygbaser, framför sig är det "bara" att starta spelet.

I spelet kan flygplanens starter och laddningar komma tätt. Dessutom ska flygtrafikledaren ha kontakt med flygbasens markpersonal. Vill det sig illa ändrar spelledaren vindförhållandena också. En mycket realistisk situationen kan alltså

byggas upp inför eleven från ett skivarrum, som ligger intill kontrolltornet.

Flera elever kan drillas samtidigt, vilket innebär att kommunikationsutrustning och datorer står tätt.

Håkan Friskman på division Kommunikationssystem och Leif Andersson på division Ledningssystem har ingått i projektledningen, och de har tillsammans med Sten Bengtsson, också han Ledningssystem, deltagit i framtagningen av den tekniska kravspecifikationen för anläggningen medan Bo Ahlström och Gunnar Nilsson från division Kommunikationssystem har tagit fram installationsspecifikationen.

Underhållsregemente Syd har gjort installationerna av utrustningen och skolchefen Lennart Engström är redan nu mycket nöjd med allt nytt.

Något helt annat

I slutet av november invigs under högtidliga former den nya skolan. Bo Ahlström har uppdraget att även arrangera invignings- och öppningsceremonin.

Lennart Engström har följt skolans utveckling under alla år, och det var han som i början av 70-talet tillsammans med glada amatörer på Herrevadskloster byggde den första simulatorutrustningen för flygtrafikledare.

– Men detta är ju något helt annat. Vilka fina resurser vi har nu, säger en nöjd skolchef. ■

Senaste statussjukan

■ Alltid upptagen, svårt att komma ihåg exakt vad som hände förra veckan, ständigt zappande mellan TV-kanalerna på jakt efter något som kan stimulera intresset, och ändå jämt uttråkad?

Senast i raden av moderna sjukdomar är ADD, Attention Deficit Disorder – uppmärksamhetsunderskott. En slags överaktivitet för vuxna. Enligt New England Journal of Medicine lider en procent av alla amerikaner av ADD – men siffran väntas stiga dramatiskt i hela världen.

Vi står som bekant i början av en ny tidsålder – informationsteknologisamhället – och det är denna flodvåg av ord och bilder via satellitkanaler, radio, film, telefoner, faxar, Internet, e-mail, CD-ROM och nya tidskrifter som tros ligga bakom utlösandet av ADD.

Potentiella ADD-offer har, enligt vissa forskare, en genetisk obalans i det område i hjärnan som kontrollerar koncentration. Folk som till dags dato levt med inte sämre vitsord om sig än "hungrig på nya upplevelser", kan i konfrontation med den nya teknologin förvandlas till informationsnarkomaner.

ADD-fall tänker snabbare än sin omgivning och kan få raseriutbrott mot familj och arbetskamrater som inte hänger med. De har svårt att slutföra arbetsuppgifter eftersom de blir uttråkade och kan fatta ödesdigert snabba beslut bara för att få gå vidare med annat.

Typiskt är också en missbrukarpersonlighet och "belöningar" med alkohol som enda sättet att bromsa en ständigt högarvarvad hjärna. Kort sagt, de är en mar-dröm att ha inpå sig.

Men sedan Einstein, John F Kennedy och Bill Clinton utkorats till typiska ADD-fall lär detta sannolikt bli nittio-talets smartaste åkomma. Enligt tidskriften Wired, Internet-surfarens stilbibel, lider många ADD-fall mer av en vilja att vara i takt med tiden än av ett genuint underskott av uppmärksamhet.

Precis som "yuppiesjukan" ME blev åttiotalets ursäkt för att man alltid kände sig trött, blir ADD nittioalets ursäkt för att alltid vara uttråkad.

Ur Månadsjournalen

Informationsteknologi – vingar å

"Vingar åt människans förmåga" är namnet på en statlig utredning gjord av IT-kommissionen. Utredningen är en bästsäljare och öppnar säkert porten för större förståelse för informationsteknologi.

Dotcom drar sitt strå till stacken. Senast genom att ordna en seminariedag på Telub i Växjö.

■ Dotcom, region syd, med Dan-Åke Enstedt i spetsen, har tillsammans med ALMI Företagspartner Kronoberg AB (f d Utvecklingsfonden) lockat kommuner, landsting och företag i Småland att samlas kring begreppet IT (informationsteknologi) under en dag på Telub Futurum i Växjö. Temat för dagen var "Informationsteknologi – gör företagen effektivare".

Ola Norberg startade dagen med att tala väl om informationsteknologins möjligheter, men var mycket bekymrad över att politiker och skolvärlden har

- Tänk om det fanns en dator på varje skolbänk. Då skulle vi inte ha brist på kompetens inom informationsteknologi-området, påstod Ola Norberg, Dotcoms VD, på IT-dagen i Växjö.

svårt att förstå betydelsen och vidden av IT.

- De har ännu inte förstått vad IT innebär för företagen. Vi har därför brist på kompetens i det här landet. Högskolorna släpar efter i sina utbildningar, men näringsliv och förvaltningar har inte tid att vänta. Tänk när det finns en dator på varje skolbänk!

- Sverige ligger långt framme när det gäller telekommunikationer, men näten är utnyttjade till mycket liten del. Här finns utrymme för ytterligare kommunikationsmöjligheter.

Ola Norbergs något pessimistiska syn fick tröst av IT-kommissionens representant på temadagen, Göran Hedborg.

Kommissionens mål är:

"Sverige skall senast år 2010 tillhöra den globala utvecklingens absoluta spjutspets när det gäller varje del och utnyttjandet av informationsteknologin".

- Det är bra att nationen har tagit ett helhetsgrepp, tyckte Göran Hedborg. Statens roll är att undanröja hinder,

Internet är utan tvekan första steget

För att belysa framtidens möjligheter till informationssökning och kommunikation har NFI (Nordic Forum for Information) hållit en konferens över ämnet Internet och Elektroniska motorvägar.

Arne Lundgren, Telub Teknik, var en av föredragshållarna. Han talade om global anslutning för kommunikation med Internet.

■ Nästan alla företag och organisationer utnyttjar idag datakommunikation för sin dagliga verksamhet. Detta gäller även den externa kommunikationen som nu ökar dramatiskt. Det berör såväl kommunikation med externa databaser som med

andra företag eller organisationer.

Man talar allt oftare om elektroniska motorvägar som den framtida lösningen. Internet är utan tvekan första steget i den riktningen. Internet är världens största kommunikationsnät för datorer med över 30 miljoner användare i världen. Man uppskattar att år 2000 skall det finnas fler användare av Internet än invånare i Kina. Internet med sin enorma spridning har blivit en de facto standard inom datakommunikation.

Sverige ska bli världsledande inom IT

Satsningen på att etablera elektroniska motorvägar och global kommunikation är stora världen över, inte minst i USA och Sverige.

I Sverige sker stora satsningar inom

IT-kommissionens ram och regering har satt upp målet att Sverige i början av 2000-talet ska vara världsledande inom IT-området. STATTEL-delegationen gav nyligen ut rapporten 'Vingar åt människans förmåga' där förslag presenterades för att uppnå detta mål. Bland annat föreslås att alla inom skola och universitet ska kommunicera elektroniskt.

Är Internet ett hot?

Några av frågorna som belystes under föredraget var: Hur kan "gamla" paketförmiddlande nät kommunicera med Internet? Är Internet ett hot mot X.25? Vilken adresstruktur ska användarna följa? Kan Frame Relay "bära" X.25 vidare?

Arne Lundgren, Telub Teknik

t människans förmåga

stödja och stimulera och vara föredöme. Det finns nästan 800 miljoner kronor avsatt för detta och merparten ska gå till skolan.

– Men målet har ett fel, sa Göran Hedborg. Jag menar att vi måste nå målet mycket tidigare än år 2010!

Vi har unika förutsättningar

– Men för det måste vi få en skola som vill och kan utveckla informationsteknologin. Viktigast av allt är alltså att vi satsar på skolan. Vi har unika förutsättningar här i Sverige. Vi har teknikintresse, vi är det datortätaste landet i världen, vi är det telefon- och mobiltelefon-tätaste landet i världen, vi har avreglerad telemarknad och vi har kommunikationsnätverken.

Flexibelt tänkande nödvändigt

– IT kan bryta ner hierarkier, skapa effektivare och flexibla organisation om man rätt förstår att rätt utnyttja den nya teknologin och förstå vidden av dessa

möjligheter att påverka och förbättra, menade Göran Hedborg.

– Nu finns det de som menar, att IT kommer att ta bort många jobb. Men det sa man även när vi stod i begrepp att elektrifiera det här landet.

– Men det ska erkännas, att man har svårt att ha perspektiv på det, när man är mitt uppe i utvecklingen. Och det blir svårare och svårare att fatta beslut eftersom teknikutvecklingen går så fort. Därför måste vi få korrigera under resans gång och ha ett flexibelt tänkande och flexibla beslut, avslutade Göran Hedborg.

Övriga "IT-missionärer" vid seminariet var Krister Gavuzzi, VD för Soft Center, som beskrev Soft Center som en informationsteknologisk växthusmiljö. Ulf Bodin, vice VD för Knight, talade om hur den nya tekniken, praktiskt och ekonomiskt, kan påverka företagets verksamhet. ■

Nytt CALS-organ

■ Ett nytt organ inom CALS-området har bildats.

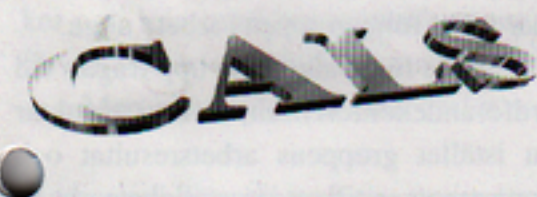
Ett konstituerande möte har lagt fast formerna för arbetet i det som kallas SWEDCAL, Swedish Association for CALS. Den första styrelsen valdes och en av medlemmarna är undertecknad.

SWEDCAL hanteras som ett branschorgan med administrativt stöd från Sveriges Verkstadsindustrier (VI). Intressesfären är däremot inte på något sätt begränsat till VI:s primärområde utan har en mycket bred definition som inkluderar näringsliv, förvaltning och högskola.

SWEDCAL har en "affärsidé" som innebär att man kommer att dels som central instans arbeta för mesta och bästa effekt av CALS införande och tillämpning i Sverige, dels representera Sverige i de ganska omfattande internationella organen och händelserna.

Förutom undertecknad ingår från Celsius i styrelsen Börje Persson, Bofors. Börje ägnar sig helt åt CALS i Bofors och är utsedd som ordförande i den första styrelsen för SWEDCAL.

Håkan Håkansson, Telub Teknik

Bred uppslutning kring CALS

CALS har förmågan att samla många intresserade kring sig. Inte minst inom Telub.

■ För en tid sedan träffades ett fyrtiotal personer på Telub Futurum för att ägna sig åt CALS. Seminariet var ett led i vår kompetensutveckling inom området. Intresset fokuserades på diskussioner och inventeringar i avsikt att på bästa sätt skaffa underlag för fortsatta informations- och utbildningsinsatser.

Initiativet till seminariet hade tagits av den grupp som under ledning av undertecknad under en tid gått igenom CALS från Telubperspektiv.

Ett resultat av det arbetet var konstate-

randet att CALS har stort genomslag även för oss och att fler medarbetare måste bearbeta frågan om precis vilka behov och möjligheter vi ska ta oss an och hur det ska gå till.

Seminariedagen behandlade därför främst vårt behov av kompetensutveckling vid sidan av den "automatiska" i jobbet samt eventuella särskilda affärs-möjligheter inom området som sådant.

I seminariet deltog medarbetare från Telub Teknik, Systecon och Inforum.

Örjan Eriksson inledde och deklarerade sin förväntan på utfallet av dagen, varefter Jarl Magnusson från försvarets CALS-kontor gav sin syn på vad CALS är och redovisade vad som sker på området inom försvaret. Därefter genomfördes

den "tunga" delen av programmet, d v s gruppvis bearbetning av huvudfrågorna.

Utfallet av seminariet bearbetas nu av den särskilda CALS-gruppen. Dock visade redovisningarna entydigt på behovet av breda informations- och utbildningsinsatser när det gäller fundamentala aspekter på CALS i så konkret och verksamhetsanknuten form som möjligt. Vi kan alltså räkna med ytterligare seminarier framdeles och då mera fakta- och kunskapsinriktade.

Vi ser fram mot CALS-gruppens utvärdering samt de förslag till till exempel specialkurser som kan komma.

Håkan Håkansson, Telub Teknik

Var tog jämställdhetsplanen vägen?

■ I början av året kunde man läsa i Inblicken att en jämställdhetsplan hade utarbetats (vilket Svea Rikes Lag kräver), och något senare kom Telubs personalpolicy.

Nu har nästan hela 1994 gått och vad har hänt?

Det enda vi känner till är att jämställdhetsgruppen upplöstes efter att de hade formulerat planen. Nu skulle de enskilda bolagen ta över och verkställa planen.

Är inte jämställdhet en angelägenhet som rör hela Telub?

Men inte finns det väl något behov av jämställdhet på Telub, säger alla. Vi har det ju så bra. Nej, det är klart att problemet inte existerar. Här jobbar det "bara" män.

Det finns dock en jämställdhetsplan som ska följas upp (också det enligt lag). Vi undrar hur uppföljningen kommer att gå till, då många av målen (fem st) varken är mätbara eller har konkreta åtgärder. Det kommer förmodligen gå väldigt lätt att göra uppföljningen, då svaren lär bli "Ingen åtgärd utförd".

Finns kompetens bland kvinnorna?

Om man läser lite mellan raderna i personalpolicy och jämställdhetsplanen, kan man göra följande tolkningar:

"Därför skall jämställdhetsarbetet bedrivas metodiskt och långsiktigt." Alltså behöver inget ske med jämställdheten de närmaste fem åren.

"Kompetens för uppgiften måste alltid ligga till grund för de rekryteringar och tillsättningar vi gör." Eftersom det nästan enbart är män som jobbar på Telub kan man undra om det inte finns någon kompetens bland arbetsökande kvinnor. Hur många kvinnliga chefer finns det egentligen på Telub Teknik?

"Ange i våra platsannonser att vi gärna ser kvinnliga sökande, där så är möjligt."

När är det inte möjligt att anställa en tjej inom ett företag som Telub? Om vi

nu inte ska tänka på att tjejer är fertila i åldrarna 15-50.

Jämställdhet innebär också att det ska vara lika lön oavsett kön. Sen den första juli i år kräver lagen att arbetsgivaren ska kartlägga ev löneskillnader mellan män och kvinnor. Finns den i dag och varför är den i så fall inte redovisad?

Det är ju tur att inte jämställdhetsplanen ingår i ISO 9000-programmet, för då skulle vi väl aldrig bli certifierade.

Malin och Irene

Malin och Irene ber om svar från såväl företagsledning som fackrepresentanter.

Gösta Normans, personaldirektör, Telub AB, svar:

I vår personalpolicy från mars 1994 framgår bland annat att jämställdhetsarbetet ska sammanställas i en plan som följs upp och förnyas årligen. En sådan plan är framtagen för 1994 och är gemensam för samtliga bolag inom Telubgruppen. Från och med 1995 skall varje bolag själv utarbeta sina egna planer.

Vid möte med Telubgruppens personalmän den 19 oktober beslöts att respektive bolag skulle kartlägga löneskillnader mellan män och kvinnor och redovisa detta öppet i jämställdhetsplanen, som ska vara klar i januari 1995. Vidare kommer vi att träffa Telubs Tjänstemannaklubb den 17 november för att diskutera eventuell samordning av jämställdhetsarbetet.

Örjan Erikssons, VD Telub Teknik AB, svar:

Som svar på er huvudfråga vill jag säga att visst behövs det fler kvinnliga konsulter och chefer på Telub Teknik. Vi behöver dessa inte för att förbättra jämställdhetsstatistiken utan för att få en än bättre affärsverksamhet.

Tvärtom vad ni tycker så är det synd att jämställdhetsplanen inte ingår i ISO 9000-certifieringen. Om så hade varit fallet så skulle vi alla chefer ha varit

tvungna att praktiskt och konkret tagit i denna åtgärd och föra in detta i vårt system för ständiga förbättringar.

För att ta tag i denna fråga har Göran Hellberg samlat en grupp inom Telub Teknik, där bland andra Malin kommer att ingå. Gruppens uppgift blir att ta fram en jämställdhetsplan för 1995 för Telub Teknik.

Jag ska sedan lova att de mål som här vid kommer fram blir inarbetade i de målbeskrivningar, som vi på Telub Teknik under 1995 kommer att ha på företags-, divisions- och avdelningsnivå. Härmed kommer vi att följa upp att dessa mål följs upp på samma sätt som exempelvis de ekonomiska målen.

De fackliga ordförandenas i Telubs Tjänstemannaklubb och CF-klubben, Börje Green respektive Christer Wall, svar:

Eftersom varken Telub eller Telub Teknik har någon jämställdhetsplan som uppfyller de krav som lagen ställer kommer vi att följa gruppens arbete noga.

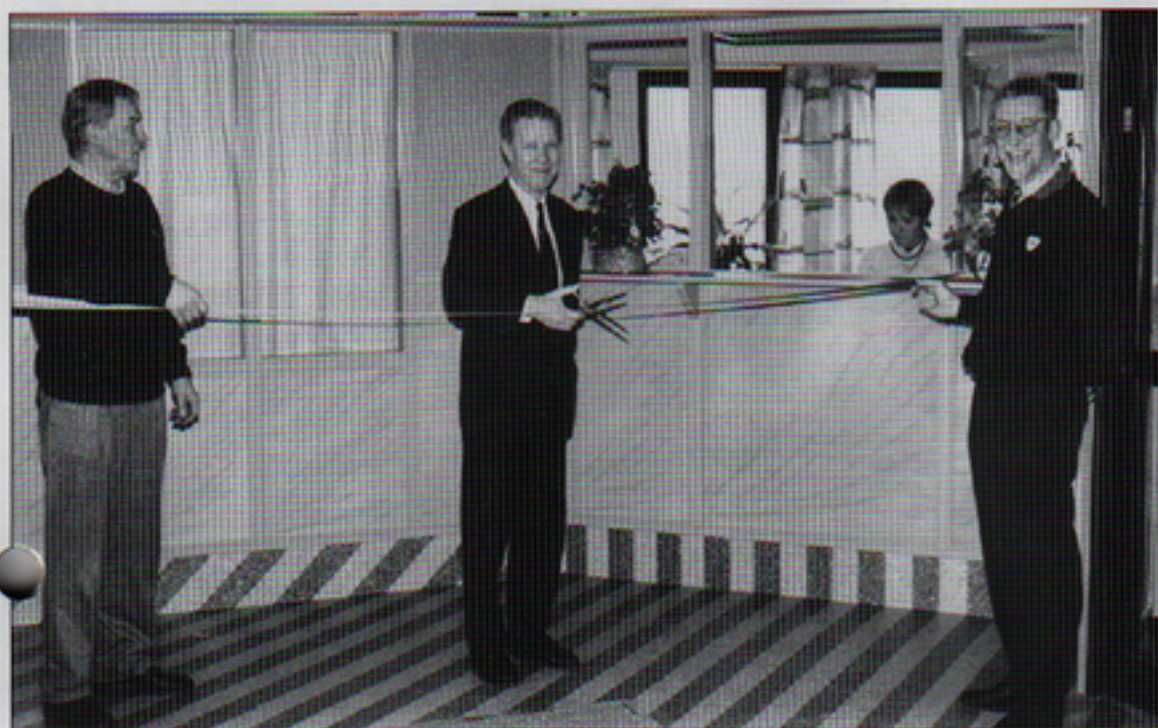
Vi hade för avsikt att ta upp frågan vid ordförandekonferensen, men vi avvaktar nu istället gruppens arbetsresultat och kommer att se till att jämställdhetsarbetet inte fuskas bort. Observera också att jämställdhetsplanen inte är en kvinnoplan utan just en jämställdhetsplan.

Gruppen består av Göran Hellberg som är sammankallande, P G Nilsson, Hans Magnusson, Hans Brohmé, Malin Brorsson, Lena Johansson samt Börje Green, som representerar samtliga tjänstemannaklubbar inom Telub Teknik. ■

?? INSÄNDARE ??

■ Arg eller upprörd? Eller vill du starta en debatt? Skriv till Inblicken! Du får gärna skriva under signatur. Det räcker om redaktören vet om ditt namn. ■

Sevärd entré i Östersund

Gösta Nätfalk klipper bandet och inviger därmed den nya entrén och receptionen på Telub i Östersund. Åsyna vittnen är Gösta Nätfalk och Dick-Eddie Enebro och innanför luckan Carole Hermansson.

Nu är den äntligen klar – den nya entrén och receptionen på Telub i Östersund.

Varför har man då byggt om entrén?

– Våra besökare har inte alltid vetat var de skulle gå in första gången de besöker oss. Vår entré har varit för anonym, förklarar Gösta Nätfalk, ortsansvarig.

– Men inte är det väl bara därför som

vi kostat på ombyggnad för drygt 300.000 kronor?

– Nej, det fanns även ett behov av större utrymme för receptionen. Nu är det stort, ljus och luftigt.

– Dessutom har FMV uttryckt sin tillfredsställelse över säkerhetsnivån, inte bara av nybyggnationen utan av anläggningen som helhet, säger Gösta, som hållit en vakande hand över det hela.

Text och foto: Hans Brännström

1995 års skatt

■ Ditt lönekontor får som vanligt uppgifter direkt från skattemyndigheten beträffande den slutliga skatten. Har du kvarskatt kommer den att dras jämnt fördelad under januari, februari och mars.

Det är arbetsgivarens skyldighet att hålla inne arbetstagarens kvarskatter. Som anställd kan du inte välja att själv betala in kvarskatten.

Undantag: 1) Du kan betala kvarskatten själv under december månad. Kvitto skall i så fall uppvisas för lönekontoret senast den 10 januari 1995.

2) Om skattemyndigheten utfärdat anstånd med betalning för del av eller för hela kvarskatten tas förstås hänsyn till detta. Lämna omgående sådant beslut till lönekontoret.

Även uppgifter som finns på din preliminärskattsedel, till exempel skattejämkning, fås direkt från skattemyndigheten. Får du däremot besked om jämkning på separat papper måste du lämna det till lönekontoret.

Jämkning som gäller för 1994 kommer att tas bort från och med 1995 om inte uppgift om nytt jämningsbesked inkommit. Frivillig preliminär skatt dras som tidigare om du inte meddelar annat.

Solveig Karlsson, Kimmo Pöyhönen, Siv Grankvist

NYA INOM TELUBGRUPEN

Ulf Dunder började den 1 oktober på Försvarsmedia, Stockholm, som controller. Ulf kommer närmast från HSB, Stockholm.

Johan Strand är sedan den 1 oktober anställd som datoringenjör på Telub Teknik, division Ledningssystem, Linköping. Johan kommer närmast från Högskolan i Växjö, datorvetenskapliga linjen.

Bo Ronnevik började den 17 oktober som systemanalytiker på Telub Teknisk division Ledningssystem, Solna. Bo kommer närmast från Försvarets materielverk, FUH, Stockholm.

Jari Penttinen är sedan den 29 september anställd som system support, data, på Dotcom i Stockholm. Jari kommer närmast från Wasa Försäkringar, dataavd.

Björn Melander började den 7 november som säljare, data/tele på Dotcom i Helsingborg. Björn kommer närmast från Telia AB.

Kaj Lehtovaara är sedan den 1 november anställd som systemingenjör på Telub Teknisk Göteborgskontor, division Ledningssystem. Kaj kommer närmast från Inventron AB, Göteborg.

RÄTTELSE

Vår nyanställda controller på Telub Teknik i Östersund har presenterats med fel efternamn. Namnet är **Salomonsson** och inget annat.

Maud, förlåt uppgiftslämnaren!

SLUTAT

Kent Wiklund, Telub Inforum, Stockholm
Per-Olof Johansson, Systecon, Arboga

Sista leveransen har gått till väders

Den röda ballongens färd upp bland molnen fick symbolisera slutet på ett väl genomfört arbete.

Ballongen är en nödvändig del i ett väderradarsystem, som modifierats på Telub Teknik i Växjö.

Men har ballongen modifierats? Och vilken nytta kan en ballong göra upp i ett kompakt molntäcke och i regnväder?

■ Nej, ballongen har inte modifierats. Den är bra som den är för sitt ändamål. När den går till väders har den med sig en reflektor och ibland även en temperatursond. Reflektorns uppgift är att "hjälpa" arméns väderradar att följa ballongen.

Det är däremot radarn som har modifierats. Radarns uppgift är att hämta hem information om vindhastighet och vind-

riktning.

Radarn kan följa reflektorn upp till mellan fyra – fem mil bort. Och molnen har ingen betydelse.

Vad används då väderinformationen till? Den är nödvändig för träffsäker artilleribeskjutning.

Modifieringsarbetena har utförts i Växjö och har gett radarstationen högre tillgänglighet och bättre driftsäkerhet.

I februari 1992 kom beställningen. Ett tiotal man från avdelning Sensorer och ledningssystem har varit sysselsatta i modifieringsarbetena tillsammans med personal från Telub Teleanläggningar.

Den första modifierade väderradarn levererades i slutet av 1993 och nu har den sista gått iväg.

Telub Teknik utsågs under 80-talet till central underhållsresurs för väderradarn. Roland Ahlberg, Curt Persson och de

Erik Kraft hade uppdraget att under lite högtidliga former släppa iväg ballong och reflektor.

Foto: Hasse Karlsson

övriga på sektion Luftvärnssystem fick då god kännedom om systemet. Detta gjorde Telub Teknik konkurrenskraftig i kampen om mångmiljonordern.

I samband med slutleveransen passade man på att till Växjö bjuda in representanter för kunden, d v s Försvarets materielverk. De fick i regn och rusk se en väderradar i funktion. Ballongen med en reflektor hängande efter sig försvann snabbt upp bland molnen. Men radarn följde den länge och väl och tog hem information om vindhastighet och vindriktning till full belåtenhet för kunden. ■

Såväl Håkan Larsson, Börje Gustavsson och Roland Ahlberg som FMV:s representanter följde intresserat väderradarns ballong och reflektor, som snabbt gick in i det tjocka molntäcket. Sedan kunde bara radarn följa ballongen.

Foto: Hasse Karlsson

